

СТАНОВИЩЕ
НА
КОМИСИЯТА ЗА ЗАЩИТА НА ЛИЧНИТЕ ДАННИ

рег. № НДМСПО-01-274/2019 год.

гр. София 17.01.2020г.

ОТНОСНО: Приложение на Регламент (ЕС) 2016/679

Комисията за защита на личните данни (КЗЛД) в състав: Цанко Цолов, Мария Матева и Веселин Целков, на 15.01.2020 г., разгледа искане с вх. № НДМСПО-01-274/02.08.2019 г. от г-н _____, директор на фондация _____, с искане за становище по приложението на норми от Закона за мерките срещу изпирането на пари, в частност – отнасящите се до декларациите по чл. 59, ал. 1, т. 3.

Правен анализ

Законът за мерките срещу изпирането на пари (ЗМИП) определя конкретните мерки за превенция на използването на финансовата система за целите на изпирането на пари, организацията и контролът за тяхното изпълнение. Те са задължителни за изброените в чл. 4 от ЗМИП субекти и са следните:

1. комплексна проверка на клиентите;
2. събиране и изготвяне на документи и друга информация при условията и по реда на ЗМИП;
3. съхраняване на събраните и изготвените за целите на ЗМИП документи, данни и информация;
4. оценка на риска от изпиране на пари;
5. разкриване на информация относно съмнителни операции, сделки и клиенти;
6. разкриване на друга информация за целите на ЗМИП;

7. контрол върху дейността на задължените субекти, съобразно конкретните прани норми от ЗМИП;

8. обмен на информация и взаимодействие на национално равнище, както и обмен на информация и взаимодействие между дирекция „Финансово разузнаване“ на Държавна агенция „Национална сигурност“, звената за финансово разузнаване на други държави и юрисдикции, както и с компетентните в съответната сфера органи и организации на други държави.

С оглед на настоящия казус, следва да обърнем внимание на първата от изброените, а именно – комплексната проверка. В нормата на чл. 10 от ЗМИП е отразен редът, по който същата се извършва. Интерес представлява хипотезата, визирана в т. 2 – идентификацията на действителния собственик и предприемане на подходящи действия за проверка на неговата идентификация. Параграф 2, ал. 1 от Допълнителните разпоредби на ЗМИП го определя като „физическо лице или физически лица, което/които в крайна сметка притежават или контролират юридическо лице или друго правно образувание, и/или физическо лице или физически лица, от чието име и/или за чиято сметка се осъществява дадена операция, сделка или дейност...“

Член 59, ал. 1 от ЗМИП регламентира начина, по който се идентифицират действителните собственици – чрез извършването на справки в съответните регистри и документи, както и чрез декларацията, която се подава от страна на законния представител или от пълномощника на юридическото лице. Последният способ се прилага само тогава, когато не може да се стигне до идентификация чрез първите два способа. Следва да се има предвид, че за юридическите лица, учредени на българска територия, които встъпват в делови взаимоотношения със задължените лица по чл. 4 от ЗМИП, които предприемат мерки за комплексна проверка на клиента, трябва да предоставят информация на последните относно своите действителни собственици.

Търговският регистър и регистърът на юридическите лица с нестопанска цел е обща електронна база данни, съдържаща обстоятелства, вписани по силата на закон, и актовете, обявени по силата на закон, за търговците и клоновете на чуждестранни търговци, юридически лица с нестопанска цел и клоновете на чуждестранни юридически лица с нестопанска цел. Съгласно нормата на чл. 6 от Закона за търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел (ЗТРРЮЛНЦ), всеки един търговец и всяко едно юридическо лице са длъжни да поискат вписване в търговския регистър и в регистъра на юридическите лица с нестопанска цел. Те следва да заявят всички обстоятелства, подлежащи на вписване и да

представят актовете, които следва да бъдат обявени. Това се извършва въз основа на заявление, чиито образец е нормативно утвърден с Наредба № 1 от 14 февруари 2007 г. за водене, съхраняване и достъп до търговския регистър и до регистъра на юридическите лица с нестопанска цел.

Относима в случая е разпоредбата на чл. 50а от Наредба № 1, отнасящ се до заявлението за вписване на обстоятелства относно действителни собственици. Заявлението се състои от две части – за обстоятелствата по чл. 63, ал. 1 и 4 от ЗМИП и за тези по чл. 6, ал. 3 от Закона за икономическите и финансовите отношения с дружествата, регистрирани в юрисдикции с преференциален данъчен режим, контролираните от тях лица и техните действителни собственици. В допълнение, налице е изискване за прилагане на декларацията по чл. 63, ал. 4 от ЗМИП, както и нотариално заверено съгласие на физическото лице за контакт по чл. 63, ал. 4, т. 3 от същия закон.

Във връзка с гореизложеното, следва да се отчете факта, че в заявленията за вписване на дружествата, публикувани на официалната страница на Агенцията по вписванията, изрично както и в относимото по казуса заявление, са дадени изрични указания за заявителите, че имат задължение за обявяване на изискуемите данни по закон и всички допълнителни данни, обявени по надлежния ред, се счита че с обявени с изричното съгласие на заявителите.

Регламент (ЕС) 2016/679 (Общ регламент относно защитата на данните), който се прилага от 25 май 2018 г., е нормативният акт, определящ правилата, свързани със защитата на личните данни на физическите лица при тяхното обработване. Общият регламент надгражда предишния режим за защита на данните, въведен от Директива 95/46/ЕО, транспонирана в българския Закон за защита на личните данни от 2002 г., като в същото време отчита динамиката на развитието на новите технологии и на дейностите по обработка на лични данни.

За да бъде законосъобразно обработването на лични данни, то следва да се извършва при наличието на поне едно от условията, визирани в чл. 6, пар. 1 от Общия регламент. С оглед на изложената фактическа обстановка, считаме, че е налице основанието по чл. 6, пар. 1, буква „б“ – обработването е необходимо за спазване на законово задължение, което се прилага спрямо администратора на лични данни. По-конкретно, изискването за прилагането на декларацията относно идентификацията на действителните собственици произтича от чл. 63, ал. 4 от ЗМИП.

В конкретния случай, данни за юридическите лица или други правни образувания, чрез които пряко или непряко се упражнява контрол, данните на действителните собственици – физически лица и лицата за контакт по чл. 63, ал. 4, т. 3 от ЗМИП се подават до ТРРЮЛНЦ чрез нарочен образец „Д7“, като включително и в него е посочено, че заявителите могат да предоставят учредителен акт със заличени лични данни, освен тези, изискуеми по закон. Това е така, защото учредителният акт на всяко подлежащо на вписване и обявяване стопанско формирание по описания по-горе ред е публично и обществено достъпен. Заличаването на личните данни в него е отговорност на заявителя.

Информацията за действителните собственици да даден стопански субект се предоставя онлайн в раздел „Действителни собственици“ и така на публично оповестяване подлежат наименованието на дружеството, на представляващия и на лицата за контакт (по дефиниция тези категории лични данни не попадат предметното поле на Регламент (ЕС) 2016/679 – аргумент от съображение 14 от същия). Достъпът до документите обективирани информацията за личните данни на действителните собственици се осъществява или посредством електронен подпис или чрез изрично хартиено заявление от искателя на информацията. И в двете хипотези е налице както ограничаване на кръга на лица достъпващи личните данни, така и проследимост на същите.

С цел пълнота на изложението, следва да бъде отбелязано, че ЗМИП и подзаконовите нормативни актове, свързани с неговото прилагане, съдържат специални правни норми по отношение на разпоредбите на Общия регламент, т.е. важи правилото *lex specialis derogate legi generali*.

Администраторът на лични данни трябва да осигури прилагането и спазването на националното законодателство в областта на защитата на личните данни в рамките на извършваната от него дейност. Във всички случаи, обработването трябва да бъде извършено при предприемането на подходящите технически и организационни мерки за защита на данните, за да може по този начин да се гарантира и да се докаже съответствие.

В допълнение, той трябва да съблюдава спазването принципите за обработване на лични данни, визирани в чл. 5 от Общия регламент, включително чрез „цялостност и поверителност“ на данните, най-малкото чрез защита срещу неразрешено или незаконосъобразно обработване.

С оглед на гореизложеното и на основание чл. 58, пар. 3, буква „б“ от Регламент (ЕС) 2016/679, Комисията за защита на лични данни прие следното

СТАНОВИЩЕ:

Идентифицирането на действителните собственици е от съществено значение за осъществяването на мерките за превенция на използването на финансовата система за целите на изпирането на пари, така както са заложи в Закона за мерките срещу изпирането на пари. Прилагането на декларацията по чл. 59, ал. 1, т. 3 от ЗМИП не е в противоречие на разпоредбите на Регламент (ЕС) 2016/679.

Налице е нормативно основание за законосъобразно обработване на данните по чл. 6, пар. 1, буква „в“ от регламента, във връзка с чл. 63, ал. 4 от ЗМИП и чл. чл. 50а от Наредба № 1 от 14 февруари 2007 г. за водене, съхраняване и достъп до търговския регистър и до регистъра на юридическите лица с нестопанска цел. Спазен е и принципът за обработване по начин, който гарантира подходящо ниво на сигурност на личните данни, включително защита срещу неразрешено или незаконосъобразно обработване по смисъла на чл. 5, пар. 1, б. „е“ от Регламента, чрез ограничаване и проследимост на достъпваните лични данни, при съблюдаване на изискванията за публичност на поддържания по реда на ЗТРРЮЛНС регистър.

ЧЛЕНОВЕ:

ЦАНКО ЦОЛОВ

МАРИЯ МАТЕВА

ВЕСЕЛИН ЦЕЛКОВ